

EDEBİYATINDA NİNNİ ÖRNEKLERİ

Raşit KOÇ - Mustafa Said KIYMAZ

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van / Türkiye
Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, Adıyaman / Türkiye

Anahtar Kelimeler: Balkanlar, çocuk edebiyatı, ninni.

ÖZET

Çocuk edebiyatı kavramı, kapsamı ve tür özellikleri konusunda değişik görüşler ve tartışmalar eskiden beri devam etmektedir. Kimilerine göre çocuk edebiyatı kavramı yanlış bir kullanımdır. Çocuk yazar olmadığı gibi çocuk edebiyatı da olamaz. Kimilerine göre çocukluk kadar gerçektir çocuk edebiyatı. Edebi olarak ortaya çıktığından beri klasik eserlerden ve sözlü edebiyattan yararlanan çocuk edebiyatının gelişmesinde halk edebiyatı türlerinin önemli katkıları olmuştur. Avrupa'da ve ülkemizde ilk örneklerini halk masallarının yeniden kaleme alınmasıyla veren çocuk edebiyatının gelişmesinde masal dışındaki türlerden de yararlanmışır. Bunlardan bir tanesi de ninnidir. Çocuğun dünyaya geldiği andan itibaren duymaya başladığı ninniler, ana dili öğreniminde ve dinleme alışkanlığının kazandırılmasında etkilidir. Çocuk deyince ilk akla gelen türlerden olan ninni, anonim halk edebiyatı türü olmanın yanı sıra çocuk edebiyatı içerisinde de önemli bir yere sahiptir. Çocuklar için iyi temennilerin, duaların ve beklentilerin dile getirildiği ninniler, çocuk edebiyatı şairlerine ilham vererek onların ninni benzeri özgün şiirler yazmalarına vesile olmuştur. Türk edebiyatında, yazılı ilk ninni örneğini Şeyh Galip'in Hüsn ü Aşk adlı mesnevisinde görmekteyiz. Bundan başka Tanzimat döneminden itibaren pek çok şairimizin ninni şeklinde veya ninni adlı şiirler yazmışlardır. Çocuk edebiyatı alanında eserler veren isimlerden Mustafa Ruhi Şirin, Ali Akbaş, Rıfkı Kaymaz, Bestami Yazgan gibi şairlerin özgün ninni örnekleri de oldukça önemlidir. Bunların dışında diğer Türk topluluklarında da çocuk edebiyatıyla uğraşan isimlerin ninni tarzı şiirleri de Türk dünyası çocuk edebiyatında önemli yer tutmaktadır. Bu çalışmada Türkiye dışında vatan özlemiyle yaşayan ve milli değerlerini ve benliklerini sözlü ve yazılı edebiyatlarını sürdürerek yaşatmayı başaran Balkan Türklerinin edebiyatından seçtiğimiz ninni örnekleri çocuk edebiyatı açısından değerlendirilmiştir.